

Anna I. Montesinos López:

El discurs de la informàtica. Un estudi de les seqüències descriptives
Barcelona / València: Publicacions de l'Abadia de Montserrat /
Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2002
(Biblioteca Sanchis Guarner; 58), ISBN 84-8415-381-9, 216 pàgs.

El llibre que porta el subtítol “un estudi de les seqüències descriptives” i que consta d'unes 200 pàgines, estudia les maneres diferents d'expressió lingüística en l'àmbit de la informàtica. L'autora no parla només del discurs informàtic del català sinó –com el títol deixa suposar– d'un discurs general i multilingual. Per cert, l'objecte d'estudi són les llengües amb les quals un expert informàtic o un usuari es troben confrontats en un àmbit valencià o català; els exemples vénen sobretot del català i de l'espanyol, però també de l'anglès, que és, en certa manera, la “llengua materna” de la informàtica.

Els dos primers capítols, “Prolegòmens als discurs de la informàtica” i “Discurs i informàtica”, tenen un to prou general i serveixen com a introducció al tema. Cal aclarir aquí els punts d'intersecció entre llengua o lingüística i informàtica, que semblen ser força nombrosos en la societat informatitzada en la que vivim avui.

Zeitschrift für Katalanistik 17 (2004), 249–294
ISSN 0932-2221
<https://doi.org/10.46586/ZfK.2004.267-269>

L'estudi examina textos publicitaris de productors de maquinari i programari, textos de la premsa informàtica i, a més, textos oficials i informals d'Internet. L'autora aclareix els elements clau com les situacions comunicatives en l'àmbit informàtic, els participants del discurs especialitzat i els canals comunicatius. El to informal sembla típic per a la majoria dels textos i es manifesta en el caràcter conversacional de les marques dialogals, la presència de moltes expressions col·loquials en el text, la supressió de lletres, segments de paraules i de signes de puntuació. En quant a la comunicació electrònica –realitzada principalment pels mitjans dels que disposa l'Internet (correu electrònic, tertúlies, grups de discussions)–, el to informal s'expressa sovint amb elements no verbals, com per exemple amb *emoticons*, que són símbols gràfics i petits dibuixos que hom pot fer amb els caràcters del teclat.

Malgrat la inserció d'una multitud d'exemples autèntics en cada capítol, la major part dels detalls “microlingüístics” són presentats després d'una classificació dels textos informàtics (en la segona meitat del llibre dins del tercer i darrer capítol que tracta la descripció en el discurs de la informàtica i que és el més llarg del llibre). A diferència dels textos narratius, en que la descripció apareix inserida en el fil narratiu, el discurs informàtic descriu típicament l'estructura d'aparells i de les parts de que es componen. Diferents enumeracions elaboren el fil de nombrosos textos descriptius, amb separacions gràfiques com punts, marcadors gràfics i, finalment, números (el manual d'ús, que conté explicacions de funcions segons el seu desenvolupament, comprèn tota mena d'enumeracions).

Sembla molt interessant la constatació que molts actes comunicatius s'adrecen a usuaris “normals”, és a dir persones que no tenen cap o poca formació informàtica. Com a conseqüència, els autors de tals textos informàtics tenen la tasca especial de comunicar i explicar conceptes estrictament tècnics a persones no expertes. Per això s'utilitzen en abundància reformulacions, però també ancoratges referencials i per afectació. El llenguatge informàtic funciona, doncs, molt sovint per imatges i metàfores, però utilitza també una multitud d'acrònims, de símbols i de sigles i, a més, incorpora nombroses taules i esquemes.

Els emissors dels textos són principalment experts, però puix que els lectors oscil·len de professionals fins a aprenents de la divulgació extrema, el to informal és ubitós i dominant. La reformulació, una de les formes més importants d'ancoratge, es produeix quan s'empra més d'una expressió per caracteritzar l'objecte descrit. Ofereix doncs al lector més informació de l'objecte que es descriu, diferents punts de vista, i d'aquesta manera

facilita l'accés al lector no expert. Hi ha exemples en que la reformulació marca l'inici d'un paràgraf, típicament en els textos de caràcter publicitari. Així els textos esdevenen més llargs i deixen més temps al lector perquè entengui el *jargó* informàtic.

L'autora no tracta gaire el vocabulari de la informàtica ni la creació de neologismes, sinó més aviat l'estructura de la frase i d'entitats completes. Les seqüències descriptives representen el component central dels textos de l'àmbit informàtic: descripcions de maquinari i programari, manuals d'ús, mostres de funcionament, anuncis de noves tecnologies i desenvolupaments, textos publicitaris sobre tota la riquesa dels productes informàtics, articles explicatius, llibres d'iniciació i per a experts. En els textos que són formats per seqüències descriptives, l'autora constata el "predomini de les proposicions que s'articulen com a parts d'un procediment informàtic, que es caracteritzen pels predicats d'acció, l'absència de marcadors textuais i les repeticions de fórmules lèxiques i d'estructures sintàctiques semblants". El discurs es manifesta de manera diferent segons el grau d'especialització. Aquesta constatació es troba també en exemples de textos informàtics en català, espanyol i anglès.

L'estudi no conté gaires informacions sobre la formació de neologismes en l'àmbit informàtic i no tracta les particularitats de la llengua catalana. En canvi, "El discurs de la informàtica" és un estudi interessantíssim per a lingüistes generals i persones que desitgin saber més sobre les estructures internes dels textos de l'àmbit informàtic, així com de quina manera la informàtica influeix en el llenguatge quotidià.

Klaus Ebner (Wien)